

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	RWY incursion
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	09.09.2019. godine, 12:43, JPAKL
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none"> - Vozilo - Dva vazduhoplova
Opis događaja:	<p>Student controller under OJTI supervision was on duty and was allowing the airport operator vehicle to enter the runway for inspection. Two aircraft were expected to land within 10 minutes. As the airport operator's vehicle was entering the southern threshold of the runway, student noticed that on the opposite threshold a vehicle crossed the runway without asking for permission as it is prescribed. When asked to identify, the person on the radio gave identifier and said that he thought he was permitted to enter, although he never asked. I presume that he took for granted the permission student ATCO gave to airport operator. The person from vehicle apologized and in the rest of the operational day continued to ask for permission to cross the active runway. Minutes after the incident, both aircraft made initial call to APP and landed without problems.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja</p> <p>Zaključci sprovedene istrage:</p> <p>Prema izvještaju o događaju, dana 09.09.2019. godine u 12:40:44 UTC ATCO – kontrolor na obuci pod nadzorom instruktora uočio je na sjevernom pragu PSS-a prelazak vozila, koje nije tražilo/niti dobilo odobrenje za prelazak PSS-a.</p> <p>U vremenu događaja nije bilo saobraćaja ali je postojala najava za vazduhoplove za narednih 10 minuta.</p> <p>ATCO – kontrolor na obuci, u komunikaciji sa aerodromskim preduzećem nije koristio potpunu frazeologiju (nije koristio identifikaciju) prilikom davanja odobrenja za izlazak na PSS Aerodromskom preduzeću, već samo daje "slobodno na PSS" umjesto "Aerodromsko, odobren izlazak na PSS".</p> <p>Vozilo bez traženja odobrenja, je izvršio prelazak preko sjevernog praga PSS-a, a nakon opomene od strane ATCO postupao je po procedurama.</p> <p>Uvidom u dokumentaciju koja opisuje koordinaciju i postupke koordinacijskih partnera za kretanje na površinama aerodroma, a koje su pod nadležnošću JPAKL-a konstatovano je da je frazeologija u obliku primjera opisana samo u dokumentu "Sporazum o koordinaciji između BHANSA JPAKL i aerodrom".</p> <p>Iz prakse, upozoreno je i na problem kada se na površinama nalazi više vozila, a dodjeljuje se samo jedan call sign.</p> <p>Komunikacija i koordinacija na aerodromu za kretanje na površinama pod nadležnošću JPAKL-a (aerodrom i OSBiH) odvija se putem radio stanice zemlja zemlja na kanalu 1 VHF, odnosno isključivo putem sredstava veze koja se snimaju (osim u posebno propisanim vanrednim situacijama).</p> <p>Sredstva veze koja su u upotrebi kod aerodromskog preduzeća i OSBiH su ručne radio-stanice, koje su ograničenog dometa (korisnici kada su na velikoj udaljenosti čuju samo TWR, a ne čuju komunikaciju od drugog korisnika sa TWR).</p>
---	---

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>Analizom dokumenata utvrđeno je sledeće: U dokumentu Operativne procedure i instrukcije za rad Odsjeka kontrole letenja (ATC) komunikacija zemlja – zemlja (G-G) pominje se samo u odjeljku: 12 Procedure za vanredne situacije (CONTIGENCY procedure) 12.10 Otkaz radio-veze zemlja-zemlja 12.10.1 Ponovno uspostavljanje radio-veze zemlja-zemlja</p> <p>U dokumentu "Sporazum o koordinaciji između BHANSA JPAKL i aerodroma", navedene su dvije različite frekvencije za komunikaciju zemlja-zemlja, u dijelovima 4.4.2 Sredstva veze koordinacije</p> <p>-Privremena instrukcija za korištenje aerodroma i Vojnog aerodroma za potrebe jedinice brigade OS BiH (25.12.2015.), nigdje se ne spominje način i sredstvo komunikacije zemlja-zemlja sa JPAKL-om.</p> <p>Ne postoji niti jedan dokument u kome su navedene sve frekvencije koje su u upotrebi za komunikaciju zemlja-zemlja (G/G) u nadležnosti JPAKL-a.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>4D prema ICAO-u</p> <p>Ovaj događaj nije direktno uticao na bezbjednost letenja (Safety), mada je izazvao određene smetnje. Ovakva vrsta događaja dešava se povremeno.</p>

<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Ažurirati dokument Operativne procedure i instrukcije za rad Odsjeka kontrole letenja (ATC), na način da se uvrsti dio o koordinaciji sa službama koje koriste aerodrom u dijelu pod nadležnošću JPAKL-a, s tačno propisanom frazeologijom i frekvencijama za komunikaciju sa osobama/vozilima, pozivnim znacima i procedurama.</p> <p>Događaj OCC 36-19 "RWY INC" prezentovati na Komitetu bezbjednosti aerodroma, kako bi se naglasila obaveza postupanja u skladu sa Sporazumom o koordinaciji između BHANSA-JPAKL, aerodrom i MO/OSBiH sa naglaskom na "Režim kretanja vozila/lica po površinama aerodroma (u nadležnosti JPAKL-a)" i "Koordinacija".</p> <p>Uputiti službeni dopis svim učesnicima u komunikaciji zemlja-zemlja na aerodromu, da se prilikom traženja odobrenja za ulazak na površine u nadležnosti JPAKL-a, lice/vozilo, odnosno traženje odobrenja za ulazak i javljanje izlaska sa površina u nadležnosti JPAKL-a, obavezno vrše na definisanim zaustavno ulazno-izlaznim tačkama i da se striktno pridržavaju propisane procedure i frazeologije.</p> <p>U okviru sjednice Komiteta bezbjednosti aerodroma zatražiti izmjenu u postojećim Sporazumima sa OSBiH i aerodroma, u kojima bi se za sve korisnike propisao identičan dio s tačno propisanom frazeologijom i frekvencijama za komunikaciju sa osobama/vozilima, pozivnim znacima i procedurama, vodeći računa o trenutno uočenim manjkavostima u postojećim Sporazumima.</p>
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	
<p>Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)</p>	

Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	